

#DVIskaidro “Kā iegūt audioierakstu (videoierakstu), lai aizstāvētu savas likumiskās intereses?”

Publicēts: 10.09.2021.

#dviskaidro

Jaunumi

Ziņas

Situācijas, kurās personas lūdz izsniegt sarunas ierakstu vai videoierakstu par kādu notikumu kurā iesaistīta persona ir dažādas. Lielākoties šīs situācijas attiecināmas uz gadījumiem, kur personai nepieciešami pierādījumi, kas atrodami attiecīgajos audio un/vai video ierakstos un kas nepieciešami kādas konkrētas likumīgas intereses aizsardzībai.

99 Kārlis irē dzīvokli no namīpašnieka. Dzīvokļu pagalmā ir slēdzams, tomēr, Kārlis konstatē, ka no pagalma ir nozagts viņa velosipēds. Zinot, ka namīpašnieks veic videonovērošanu pagalmā, Kārlis vēršas ar lūgumu izsniegt videoierakstu, lai noskaidrotu, kurš ir nozadzis viņa velosipēdu un iesniegtu policijai iesniegumu par nozagto velosipēdu.

Kārlis, saņēma mutisku noraidījumu no namīpašnieka, kurš norāda, ka nevar izsniegt ierakstu pamatojoties uz datu aizsardzību – varot redzēt arī citu dzīvokļu īrniekus. Kārlis meklētājprogrammā ieraksta “datu aizsardzība” un pēc atrastajiem rezultātiem veic izpēti www.dvi.gov.lv – rezultātā, lai savā rīcībā iegūtu videoierakstu, kuru pievienot iesniegumam policijai – Kārlis iesniedz namīpašniekam datu subjekta informācijas pieprasījumu par videoieraksta kopijas izsniegšanu.

Kārlis atkārtoti saņem atteikumu, kurā norādīts, ka namīpašnieks labprāt izsniegs ierakstu, bet tur ir jāveic liels darba ieguldījums, lai aizklātu citu īrnieku sejas un Kārlim par to jāmaksā 200 euro kā kompensāciju par tehnisko līdzekļu un cilvēkresursu iesaisti vai arī ieraksts netiks izsniegts.

Kārlis vērsas pie Datu valsts inspekcijas, lai atrisinātu radušos situāciju un mēģinātu atgūt savu velosipēdu!

Īstenojot savas tiesības, kas saistītas ar personas datu kopiju saņemšanu, fiziskas personas, kuru dati tiek apstrādāti, reizēm šaubās par atsevišķiem savu tiesību īstenošanas aspektiem. Datu valsts inspekcijai uzdoti dažādi jautājumi:

Vai pakalpojuma sniedzējam, saņemot manu pieprasījumu, ir tiesības neizsniegt audioierakstu (videoierakstu), kas satur manus personas datus?

Vai pakalpojuma sniedzējs var prasīt samaksu par ieraksta izsniegšanu?

Kā man rīkoties, ja pakalpojuma sniedzējs atsakās izsniegt man sarunas ierakstu (videoierakstu), lai es to varētu izmantot kā pierādījumu?

Vispārīgās datu aizsardzības regulas (Regula) 15.pants paredz, ka personai ir tiesības saņemt apstiprinājumu no pakalpojuma sniedzēja (pārziņa) par to, vai tiek apstrādāti viņa personas dati un gadījumā, ja tiek, personai ir tiesības piekļūt datiem, bet pakalpojuma sniedzējam (pārzinim), pēc pieprasījuma saņemšanas, ir pienākums izsniegt personas datu kopiju.

Vai ieraksta kopija vienmēr jāizsniedz?

Lai arī personai ir tiesības lūgt pakalpojuma sniedzējam (pārzinim) izsniegt datu kopijas, tas nenozīmē, ka katrā gadījumā būs iespējams saņemt ieraksta kopijas. Eiropas Savienības tiesa ir skaidrojusi, ka šīs tiesības nodrošināšanai pietiek izsniegt datu pilnu kopsavilkumu saprotamā formā, tas ir, formā, kas personai ļauj uzzināt par minētajiem datiem un pārbaudīt, vai tie ir precīzi un apstrādāti atbilstoši normatīvajiem aktiem tā, lai persona varētu īstenot savas tiesības, kas tai piešķirtas ar normatīvajiem aktiem^[1].

Jāņem vērā arī tas, ka izsniedzot datu kopijas pārzinim ir pienākums nodrošināt, ka tas nelabvēlīgi neietekmē citu personu tiesības un brīvības. Ja ierakstā bez Jums būs redzama/dzirdama vēl kāda cita fiziska persona, tad pārzinim ir pienākums atbildot uz Jūsu lūgumu izsniegt Jūsu datu kopiju un šo citu personu un tās teikto ierakstā aizklāt.

Līdz ar to, lai arī lielākajā daļā gadījumu pārziņi Jums izsniegs ierakstu kopijas, var rasties situācija, kad Jūsu tiesības pārzinis nodrošina arī citā veidā – piemēram, izsniedzot Jums sarunas transkriptu.

Vai par personas datu kopiju saņemšanu ir jāmaksā?

Regula nosaka, ka gadījumos, ja pieprasījums ir acīmredzami nepamatots vai pārmērīgs, pakalpojuma sniedzējs (pārzinis) var iekasēt saprātīgu samaksu, kas balstīta uz administratīvām izmaksām^[2].

Ņemot vērā, ka Regulā noteikts pienākums sniegt apstrādē esošo personas datu kopiju bez maksas, tad uzskatāms, ka pakalpojuma sniedzējs samaksu var iekasēt par tādu apstrādē esošo datu kopiju izsniegšanu, kas tiek pieprasīta atkārtoti. Lai arī Regula neierobežo tiesības iegūt personas datu kopijas, tomēr atkārtoti pieprasot datus, kuros nav notikušas izmaiņas, un kas nesenā pagātnē jau tikuši izsniegti, jārēķinās, ka pārzinis var pieprasīt samaksu par šādas personas datu kopijas sagatavošanu.

Tāpat būs pamatots samaksas pieprasījums no pārziņa puses, ja Jūs noraidīsiet viņa pieprasījumu izsniegt personas datu kopiju uz elektronisko pastu vai pārziņa pašapkalpošanās portālā, bet gan pieprasīsiet datus izsniegt uz pārziņa iegādāta pārnēsājama informācijas nesēja (atmiņas kartes, diska utml.).

Gadījumos, kad informācijas izsniegšanu nosaka, kāds īpašs normatīvais akts, tad vērā ņemama tajā noteiktā kārtībā informācijas aprītei.

Kā rīkoties, ja pakalpojuma sniedzējs atsakās izsniegt sarunas ierakstu (videoierakstu), lai to iesniegtu kā pierādījumu tiesā?

Datu valsts inspekcija skaidro, ka gadījumā, kad sarunas ieraksts vai videoieraksts nepieciešams, lai persona varētu aizstāvēt savas legītīmās intereses, piemēram, tiesvedības procesā vai, ieraksts nepieciešams, lai iesniegtu kā pierādījumu tiesībsargājošām iestādēm, piemēram, policijai, persona var lūgt datus izsniegt nevis kā apstrādē esošo personas datu kopiju, bet gan kā personas

datu, kuru apstrāde personai nepieciešama tās leģitīmo interešu aizsardzībai. Šādā gadījumā persona sākotnēji var, piemēram, īstenot tiesības pieprasīt personu datu apstrādes ierobežošanu^[3], kas nodrošinātu, ka pakalpojuma sniedzējs (pārzinis) no savas datu bāzes neizdzestu veiktās sarunas ierakstu vai videoierakstu. Tad pamatojoties uz personas likumīgo interesi, pieprasīt, izsniegt ierakstu (audioieraksts, videoieraksts) iesniegšanai tiesā un/vai citā institūcijā (variet izvērtēt iespēju šo lūgumu iesniegt arī ar advokāta starpniecību).

[1] Datu subjekta piekļuves tiesības vērtētas arī Eiropas Savienības 2014.gada 17.jūlija spriedumā lietā C-141/12 un C-372/12 YS (C-141/12) pret Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel, un Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel (C372/12) pret M, S. Šī sprieduma 60.punktā.

[2] Regulas 15.panta 3.punkts nosaka, ka pārzinis nodrošina apstrādē esošo personas datu kopiju. Par visām papildus kopijām vai datu subjekta nepamatoti vai pārmērīgi pieprasītām datu kopijām, pārzinis var iekasēt saprātīgu samaksu, kas balstīta uz administratīvām izmaksām.

[3] Regulas 18.panta 1.punkta c)apakšpunkts

Attēla avots: freepik.com

<https://www.dvi.gov.lv/lv/jaunums/dviskaidro-ka-iegut-audioierakstu-videoierakstu-lai-aizstavetu-savas-likumiskas-intereses>